

SIMPOZIJ NJEMAČKIH BIBLIČARA O MISIJAMA PREMA NOVOM ZAVJETU

Würzburg, 6. do 10. travnja 1981.

Dr Mato ZOVKIĆ

Društvo katoličkih novozavjetnih bibličara iz zemalja u kojima se govori nje- mački (Arbeitsgemeinschaft der deutschsprachigen katholischen Neutestamentler) organiziralo je za svoje članove i pozvane goste simpozij o misijama prema Novom zavjetu u Würzburgu od 6. do 10. travnja 1981. Simpozij je organizirao i vodio predsjednik Društva prof. dr Karl Kertelge s univerziteta u Münsteru kao redovno radno zasjedanje Društva koje se održava svake druge godine na različitim mjesti- ma.

REFERATI I OPĆA DISKUSIJA

Priređivači su željeli da sudionici dobiju uvid u sve aspekte Isusova uskrsnog naloga učenicima. Zato je prvi referat bio povjeren Gerhardu Schneideru s Univer- ziteta u Bochumu: *Misijski nalog uskrslog Isusa učenicima*. Predavač je sudioni- cima razdijelio sinopsu tekstova Mt 28, 16–20; Mk 16, 14–20; Lk 24, 36–49; Iv 20, 19–23; Dj 1, 2–8 koji su literarno i teološki toliko različiti da današnji egzegeti smatraju da u početku nije postojao jedan zajednički izvor za sve ver- zije mandata, ali je postojalo ujednačeno mišljenje o potrebi i sadržaju misijskog djelovanja koje je nagovijestio povijesni Isus prema Mk 13, 10. U diskusiji se po- stavilo pitanje o pojmu misija te odnosu prvih misija prema neuspjeljoj misiji među Židovima. F. Mussner se distancirao od predavačeva nagovještaja da Ivanovo evanđelje nije misijsko, istaknuvši da sam prolog predstavlja otvorenje u koje spada i misijska djelatnost te da u 4. i 12. poglavlju postoji misijska svijest ivanovske za- jednice, iako je u ovom evanđelju cilj uskrsnog mandata prvenstveno opraštanje grijeha.

Najduže i najkontroverznije bilo je predavanje Rudolfa Pescha, koji je laik i redovni profesor egzegeze NZ na Katoličkom teološkom fakultetu Univerziteta u Tübingenu. On je obradio temu: *Pretpostavke i počeci prve kršćanske misije*.

Isusovo i kasnije apostolsko djelovanje među Židovima nazvao je misijama te potrebu misija izveo iz otkrića apostola da Isusova smrt radi sabiranja Židova ima vrijednost i za pogane. Za Pavla je rekao da je bio židovski misionar koji je iz početka zvao na židovstvo. U diskusiji je H. Schürmann poricao predavačevu tvrdnju da je glavni cilj Isusova ministertva bio sabirati Izrael. Isus je propovijedao i uprisutnjivao kraljevstvo Božje, a sabiranje Izraela prepustio Božjoj inicijativi u vrijeme kad Bog htjede.

H. Merklein istaknuo je da je Isusova kritika Zakona pretpostavka za misiju među poganima te da se prve kršćanske misije nisu odvijale jednolinijskim razvojem nego su nastajale i rasle iz više različitih linija.

Norbert Brox, s univerziteta u Regensburgu obradio je temu: „Razvoj kršćanske misijske djelatnosti u poslijepostolsko doba od 2. do 5. stoljeća.” U tom razdoblju nije bilo organiziranih misija među poganima, jer se mislilo da su apostoli bili zaduženi za misije pa bi svako organizirano misioniranje dokazivalo da su apostoli obavili posao samo na pola. Tertulijan svjedoči da su kršćani bili zadovoljni s postignutim i osjećali se narodom Božjim sabranim s 4 strane svijeta, koji treba raditi na vlastitom posvećenju i uređenju kršćanskog života. U razdoblju nakon apostola nije postojala *teologija* misija, ali jest postojala *praksa* neorganiziranog širenja kršćanstva. Kršćanske žene i robovi prenosili su svoju vjeru na zainteresirane sugrađane tako da se Celzo rugao Crkvi govoreći da se od žena i robova nema šta naučiti. Nadalje kršćanski trgovci, činovnici i vojnici prenosili su spontano svoju vjeru u krajeve u koje su dolazili. Ipak je posljedica takvog misioniranja bilo sinkretističko kršćanstvo na selu. Znatnu pomoć ali i granicu predstavljali su grčki i latinski kao jezici kulture i administracije: u gradovima se na tim jezicima kršćanstvo spontano širilo, ali su ti jezici bili zapreka za dublje upoznavanje kršćanstva na selima koja su govorila „barbarski”. To je pridonijelo mentalitetu da su „barbarski” narodi i za Crkvu ostali stoljećima takvi.

IZVJEŠTAJI O MISIJSKOJ ZNANOSTI

U večernjim susretima davani su izvještaji o misiologiji kao grani teologije sa stajališta povezanosti s Novim zavjetom. Tako je Rudolf Schnackenburg s Univerziteta u Würzburgu izvijestio o ekumenskoj misiološkoj konferenciji održanoj u Australiji 1980. na kojoj je sudjelovao kao izaslanik Sekretarijata za jedinstvo. Još u toku pripreme Sekretarijat mu je poslao na ocjenu predloženi dokument o kraljevstvu Božjem, jer je on o tome napisao knjigu. Sekretarijat ga je delegirao da sudjeluje na konferenciji i tamo mu je povjereno da vodi grupu za dijalogizirano biblijsko razmatranje. Njega osobno najviše je zadivila iskrena pobožnost sudionika, dobro spremljena liturgija i strpljivost u pristupu kontroverzним temama. Nekatoličke Crkve razilazile su se u pitanju materijalnog pomaganja oslobodilačkim pokretima u misijskim zemljama koji nisu kršćanski inspirirani.

Nizozemac dr M. R. Spindler izvijestio je o odsjeku Biblijska znanost i misiologija u okviru Meduuniverzitetskog instituta za misiološko i ekumensko istraživanje (IIMO) u Leidenu koji je osnovan god. 1978. Odsjek izdaje knjige i članke u

kojima su sažeti noviji rezultati biblijskog istraživanja koji su važni za misiologiju (od. god. 1961). Tako je npr. objavio pregled radova o Bibliji u Africi, pregled studijâ o Ivanovu evanđelju objavljenih u Indiji od 1974. do 1980. Odsjek ima svoje glasilo: *Exchange. Bulletin of Third World Christian Literature*. Sprema internacionalnu biblijsko-misiološku bibliografiju s 1069 naslova koja je predana u tisak.

Isusovac dr Ludwig Wiedenmann izvjestio je o znanstvenom radu instituta Missio u Aachenu. Institut nastoji promicati znanstveno istraživanje i olakšati studij teologije na misijskom području. Izdaje časopis *Theologie im Kontext* u kojem upozorava na vrijedne članke i knjige s misijskog područja, pretplaćuje crkvene ustanove na teološke časopise, nabavlja teološku literaturu za bogoslovlje i osigurava stipendiju svećenicima iz misijskih zemalja za viši crkveni studij, osobito Svetog pisma. Institut traži da stipendisti studiraju na kojem od univerziteta u Saveznoj republici Njemačkoj.

RADNE GRUPE I SUDIONICI

Sudionici su se već prilikom najave dolaska trebali opredijeliti za rad u jednoj od predloženih grupa. Prvu je vodio profesor iz Luzerna Dietrich Zeller i raspravljala je o teologiji misija kod Pavla. Drugu su vodili Hubert Frankemölle iz Paderborna i Klemens Stock iz Innsbrucka a raspravljala je o misiji prema Marku i Mateju. Treću je vodio Jacob Kremer iz Beča i raspravljala je o teologiji misija kod Luke.

U prvoj grupi koordinator je najprije podnio referat o glavnim elementima misijskog djelovanja kod Pavla prema natuknicama koje je unaprijed razaslao sudionicima te grupe: diskontinuitet, ekskluzivnost, autoritet i svijest poslanja, univerzalnost, eklezijalna i egzistencijalna strana, misije među poganima i među Židovima, misije i paruzija, cilj misijskog djelovanja. U diskusiji se F. Mussner distancirao od Peschove teze da je Pavao u početku među poganima propovijedao kristološko židovstvo uključivši i obrezanje a zatim promijenio metodu. To nikako ne izlazi iz Pavlovih poslanica i Dj. P. G. Müller, direktor Katholisches Bibelwerk iz Stuttgarta i član biskupske komisije za odnose sa židovstvom istaknuo je da je u Palestini prvog stoljeća postojao savez sinagoga preko kojih se manifestiralo pripadništvo vjeri pa su Isus i Pavao na to nastavili. U ovoj se grupi puno raspravljalo o pitanju Izraela kao naroda Božjega u Pavlovu misionarskom radu.

Društvo njemačkih katoličkih novozavjetnika prema službenom popisu iz travnja 1981. broji 100 članova. Na simpoziju ih je sudjelovalo oko 80, zajedno s nekoliko gostiju iz Poljske, Čehoslovačke i Jugoslavije. Prof. dr Karl Kertelge ponovno je izabran za predsjednika Društva i odlučeno je da se slijedeći simpozij drži od 21. do 25. ožujka 1983. u Franziskus Hausu u Dullikenu blizu Oltena u Švicarskoj.